

REGIONALPOLITISK REDEGØRELSE 2008

– REGERINGENS REDEGØRELSE TIL FOLKETINGET

VELFÆRDSMINISTERIET

REGIONALPOLITISK REDEGØRELSE 2008

- REGERINGENS REDEGØRELSE TIL FOLKETINGET

Udgivet af:

Velfærdsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Telefon: 33 92 93 00

Fax: 33 93 25 18

E-post: vfm@vfm.dk

Hjemmeside: www.vfm.dk

Tryk: Schultz Grafisk A/S

Oplag: 1200

Forsidefoto: Jens V. Nielsen

Udgivet april 2008

ISBN-nr: 87-7546-645-7 (trykt version)

ISBN-nr: 87-7546-391-1 (elektronisk version)

Publikationen kan bestilles hos:

Velfærdsministeriet

Lovekspeditionen

Holmens Kanal 22

1060 København K

Fax: 33 92 25 18

E-post: ktlex@vfm.dk

Indhold

Indhold	1
Indledning og de regionalpolitiske målsætninger	2
Udvikling i og udfordringer for de danske regioner.....	4
Produktion, pendling og indkomst	5
Udviklingen i den statslige regionale forvaltning.....	6
Regional udvikling i en ny administrativ struktur.....	8
Regionale konsekvenser af statslige tiltag 2007	11
Nye og aktuelle regionalpolitiske initiativer.....	12
1. Den overordnede økonomiske ramme for regional udvikling.....	12
2. Regional erhvervs politik	12
3. Partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling	13
4. Videnbaseret vækst og innovation i regionerne.....	14
5. Regional tilgængelighed af bredbånd og e-læring.....	16
6. Folkeskoler og ungdomsuddannelser.....	17
7. Voksen- og efteruddannelse.....	18
8. Boligområdet.....	19
9. Videreførelse af det forhøjede befordringsfradrag.....	20
10. Kultur og oplevelsesøkonomi.....	20
11. Landsbyer/landdistrikter og udkantsområder.....	21
12. EU's strukturfonde, Landdistriktsprogrammet og EFF-programmet	22
Afslutning	24

Indledning og de regionalpolitiske målsætninger

Danmark oplever for øjeblikket en på mange måder positiv regional udvikling. De seneste års gunstige økonomiske udvikling har bidraget til, at de regionale forskelle i såvel indkomst som ledighed er blevet væsentligt indsnævret. Samtidigt danner den nu gennemførte kommunalreform og regeringens bredt orienterede regionalpolitiske indsats et solidt fundament for, at man i de kommende år kan opretholde de aktuelle positive udviklingstræk og imødegå de fortsatte regionalpolitiske udfordringer.

Det er regeringens regionalpolitiske målsætning, at det skal være attraktivt at bo og arbejde i alle dele af Danmark. Ved sin tiltrædelse fremsatte regeringen en ambitiøs hensigt om at ville *"tilstræbe, at den regionale udvikling på lang sigt fører til mindre ulighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne."*¹

Denne målsætning kræver en konsekvent og vedholdende politisk indsats for at kunne lykkes. En ansvarlig, overordnet økonomisk politik, gode regionale rammevilkår for skabelsen af nye arbejdspladser, bred tilgængelighed af kompetencegivende uddannelser samt en god offentlig service mv. er alle elementer, der bidrager til at skabe de nødvendige rammer for regional udvikling. Det afspejles også i regeringens bredt anlagte regionalpolitiske indsats, der rummer initiativer inden for såvel de nævnte som mange andre sektorområder.

Regional udvikling skabes imidlertid ikke over natten. Ikke desto mindre kan det allerede på nuværende tidspunkt konstateres, at regeringen er godt på vej til at opfylde sin målsætning om mindre regional ulighed. De regionale forskelle i ledighed og indkomst er blevet stadig mindre i regeringens levetid. Vi har måttet gøre op med vante forestillinger om en høj ledighedsprocent i udkantsområder – mange udkantsområder har således i dag en ledighedsprocent, der befinder sig tæt på landsgennemsnittet. Endvidere har kommunalreformen og finansieringsreformen forbedret grundlaget for, at alle kommuner har en økonomisk og faglig bæredygtighed til at kunne levere offentlig service på et højt niveau.

¹ Regeringen (2001), *Vækst, velfærd – formyelse*.

Det betyder dog ikke, at indsatsen stopper her. Regeringen har i 2007 bl.a. indgået regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling med de regionale vækstfora med henblik på at udfolde globaliseringsstrategien, så der kan skabes vækst i alle egne af landet. Der igangsættes fortsat også nye initiativer, der skal forbedre samarbejdet mellem videninstitutioner og erhvervslivet. Regeringen har ligeledes tiltag, der specifikt er rettet mod at løse problematikker i udkantsområderne som f.eks. det særlige udkantstilskud for de almene gymnasier og den nyligt fastlagte udmøntning af de EU-finansierede programmer i programperioden 2007-2013. Desuden bidrager indsatsen under landdistriktsprogrammet til at styrke vækst og udvikling i landdistrikter og yderområder.

I denne redegørelse uddybes de nævnte initiativer sammen med regeringens øvrige aktuelle og fremadrettede regionalpolitiske tiltag. Endvidere gives der et statusbillede over den regionale udvikling, de regionale konsekvenser af statslige initiativer gennemført i løbet af 2007 og udviklingen i den statslige regionale forvaltning. Redegørelsen giver derudover en kort status over kommunalreformen og finansieringsreformen. Endelig præsenteres en kort analyse, der sætter tendensen til mindre kommunale indkomstforskelle i sammenhæng med den øgede pendling.

Redegørelsen ledsages af en analyse- og baggrundspublikation, der giver en uddybende indsigt i de fleste af de ovennævnte temaer.

Udvikling i og udfordringer for de danske regioner

De senere års mange positive tendenser i dansk økonomi har smittet af på den regionale udvikling. Faldet i ledigheden er fortsat gennem hele 2007 – både generelt for hele landet og i regionerne hver for sig. Udviklingen har været mest markant i udkantsområder som Bornholm og dele af Nordjylland, og der kan derfor også konstateres en meget væsentlig udligning af de regionale forskelle i ledigheden. Det samme gælder indkomstudviklingen, hvor de regionale forskelle også er blevet mindre. Det er tilfældet, når udviklingen anskues i et længere tidsperspektiv over de seneste 40 år, men hvor denne udvikling truede med at gå i stå for 5-10 år siden eller lige frem vende, er tendensen til en særlig positiv udvikling i udkantsområderne blevet forstærket i de seneste år.

Den positive udvikling i ledigheden betyder også, at en af de største udfordringer i de kommende år bliver at rekruttere tilstrækkeligt med arbejdskraft. Det gælder både i den private og den offentlige sektor. Allerede i dag er der problemer med rekrutteringen i en række brancher, og udfordringen bliver ikke mindre, når den erhvervsaktive andel af befolkningen mindskes i de kommende år. Udfordringen gælder hele landet, og der kan i den henseende ikke observeres markante regionale forskelle i manglen på arbejdskraft. Både vækstområderne i Østjylland og på Sjælland samt udkantsområderne har statistisk set tilsvarende udfordringer i forhold til rekruttering.

En anden udfordring, der ikke på samme måde er ligeligt fordelt blandt regionerne, er at sikre en positiv befolkningsudvikling. Danmark oplever en generel befolkningsvækst, men en del udkantsområder er udsat for en stadig befolkningstilbagegang, hvor mange af de berørte kommuner i en årrække har oplevet nettofraflytning. Kommunalreformen og finansieringsreformen har forbedret grundlaget for, at også udkantskommunerne har mulighed for at tilbyde en god offentlig service for deres indbyggere, mens de mange regionale erhvervs- og vækstpolitiske initiativer søger at etablere fornuftige beskæftigelsesmuligheder i hele landet.

Produktion, pendling og indkomst

I løbet af de seneste 10 år er der sket en regional koncentration af produktionen i Danmark. Dette er en del af en international tendens. For Danmark gælder det imidlertid også, at den samme periode har været præget af, at de regionale forskelle i indkomst er faldet, jf. Regionalpolitisk redegørelse 2007.

Velfærdsministeriet har til dette års redegørelse fået gennemført en analyse, der undersøger, hvorvidt den samme tendens også gælder på tværs af de danske kommuner. Analysen afdækker ligeledes omfanget og karakteren af pendlingen over de sidste 10 år. Øget pendling til arbejdet bidrager i høj grad til et fald i de kommunale indkomstforskelle.

Analysen viser, at det også for kommunerne gælder, at der samtidigt med en koncentration af produktionen også er sket et fald i indkomstforskellene. Det tyder på, at der ikke er en snæver sammenhæng mellem en regional/kommunal koncentration af produktionen og tilsvarende forskelle i indkomst. Hvad pendlingen angår, kan der i de seneste 10 år konstateres en øget pendling, hvor antallet af pendlere, der arbejder uden for bopælskommunen, er steget med 4 procentpoint til 36,6 pct.. Der er færre pendlere i yderområderne – ca. 20 pct. i 2006, men stigningen i pendlingen er på niveau med resten af landet.

For at kunne analysere, hvorfor borgerne i stigende grad vælger at pendle, er det nødvendigt at forstå den pakke bestående af bopæl og arbejdsliv, som pendlingen er et resultat af. I borgernes valg af bopæl finder man et essentielt led i at forstå udviklingen i kommunernes befolkning og indkomst. Regionalpolitisk redegørelse 2009 vil følgelig indeholde en større analyse af bosætnings og pendlingens betydning for den regionale udvikling.

En central del af analysearbejdet vil bestå i at afdække, hvad der får erhvervsaktive borgere til at bosætte sig i en bestemt kommune. Formålet er at fastlægge hvilke lokale og kommunale forhold, der er vigtige for valget af bopælskommune. Det kan være forhold som service- og skatteniveau, natur og kultur, samt tilgængelighed og jobmuligheder. Med resultaterne fra analysen af bosætning vil det blive muligt at sætte fokus på den fremtidige, kommunale befolkningsudvikling.

Udviklingen i den statslige regionale forvaltning

Regeringen ønsker i udgangspunktet at placere nye statslige institutioner uden for hovedstadsområdet. Samtidig tages der regionale hensyn i forbindelse med de løbende omstruktureringer af den statslige sektor, der er nødvendige for, at opgaverne kan udføres tidssvarende og effektivt.

2007 har budt på omfattende ændringer i den statslige sektor. Det gælder både i forhold til de opgaver på bl.a. skatte- og uddannelsesområdet, der som følge af kommunalreformen nu varetages af staten, men også i forhold til lokaliseringen af de statslige arbejdspladser, der har betydet, at mange offentligt ansatte også har skiftet geografisk arbejdssted. De regionale konsekvenser af de mange medarbejderflytninger kan dog endnu ikke aflæses statistisk, idet den seneste opgørelse fra Danmarks Statistik indeholder arbejdsmarkedstilknytningen pr. november 2006.

For at gøre status over de gennemførte medarbejderflytninger, den aktuelle medarbejdersammensætning og rekrutteringssituation for de reorganiserede institutioner, har Velfærdsministeriet til dette års redegørelse gennemført en spørgeskemaundersøgelse. For de undersøgte institutioner gælder det generelt, at en høj andel af de planlagte medarbejderflytninger er blevet realiseret i praksis. Andelen af nyansatte siden institutionernes etablering er i de fleste tilfælde relativ lav. Endvidere opleves der generelt kun få problemer med at rekruttere nye medarbejdere. Undersøgelsens resultater er uddybet i baggrundspublikationens kapitel 6.

Der er i 2007 som del af en bred politisk aftale truffet beslutning om etablering af et nyt Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi i Roskilde. Centret forventes at beskæftige 5-7 årsværk og være i drift fra sommeren 2008.

I 2007 blev der ligeledes indgået et bredt forlig om styrkelse af redningsberedskabet for perioden 2007-2010. Aftalen indebærer en mere jævn fordeling af arbejdspladserne mellem regionerne. Der iværksættes en omlægning af skolevirksomheden, hvorved Tinglev tilføres ca. 15 årsværk, mens antallet af årsværk i hovedstadsregionen falder med ca. 30.

I tilknytning til domstolsreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, skal tinglysningen fremover varetages af én landsdækkende specialdomstol, Tinglysningsretten, i Hobro. Tinglysningsopgaven forventes at være endeligt faldet på plads i løbet af 2008.

I 2005 blev der truffet politisk beslutning om at opføre et nyt lukket fængsel med plads til mindst 250 indsatte i det østlige Danmark. Guldborgsund Kommune har i den forbindelse i marts 2008 vedtaget et kommuneplantillæg for opførelsen af fængslet på Nordfalster.

Udover de nævnte tiltag har det forløbne år generelt været præget af, at de senere års mange reformer i den statslige sektor har skullet falde på plads. Udmøntningen af reformerne har i nogle tilfælde også ført til yderligere udflytninger og andre tilpasninger.

De fem regionale statsforvaltninger har i 2007 fået etableret sig på de nye adresser efter en omfattende flytteproces. Samtidigt har statsforvaltningerne implementeret en række nye opgaver, der er overtaget fra andre myndigheder. Maj 2008 overtages endvidere opgaven med at udstede registreringsbevis til arbejdstagere fra de østeuropæiske EU-lande.

Fusionen på skatte- og inddrivelsesområdet har betydet, at en række specialopgaver er blevet samlet på færre lokaliteter. Ved placeringen heraf er der blevet taget hensyn til den regionale spredning af opgaverne. Reorganiseringerne er stort set gennemført, men på regionalt niveau arbejdes der også med en yderligere samling af opgaverne for at opnå synergieffekter og stordriftsfordele. De regionale hensyn indgår fortsat med stor vægt i denne proces. I 2007 har skattecentret i Struer fået tilført specialopgaven med visitering af bindende svar fra hele landet.

Endvidere er Forsvarsaftalen for 2005-2009 under løbende udmøntning. Aftalen indebærer bl.a., at den civile andel af medarbejderne reduceres til fordel for de militært ansatte. En stor andel af forsvarrets ansatte oplever også geografiske ændringer af deres arbejdsplads. Samlet set bidrager aftalen til en mere ligelig fordeling af de statslige arbejdspladser, idet i alt ca. 1800 arbejdspladser flyttes til Jylland og Sydsjælland.

På asylcenterområdet har de videre kapacitetsjusteringer ført til nedlæggelsen af yderligere to asylcentre i henholdsvis Region Nordjylland og Syddanmark. Derudover vil det særlige kvindecener Center Fasan i 2008 blive midlertidigt overført til Center Kongelunden.

Reformen af de maritime uddannelser, der blev vedtaget i 2004, er med udgangen af 2007 blevet gennemført i forhold til bl.a. skolernes kapacitet og lokalisering. Reformen har medført koncentration på færre og større institutioner, men der er i denne proces søgt at skabe balance mellem regionerne.

Regional udvikling i en ny administrativ struktur

Kommunalreformen har haft en levetid på godt et år, og dette tidsrum har været præget af at kommuner, regioner og mange statslige institutioner har skullet få hverdagen i den nye struktur til at falde helt på plads. I 2007 er finansieringsreformen og den nye rollefordeling på erhvervsudviklingsområdet endvidere trådt i kraft

Kommunalreformen

Kommunalreformens ikrafttræden har budt på mange udfordringer, men den generelle vurdering er, at kommunerne, de nedlagte amter, regionerne og de berørte statslige institutioner har sikret en smidig og effektiv overgang til den nye struktur. Pga. den korte levetid er det svært at give håndfaste konklusioner om reformens regionale konsekvenser.

Der er dog selvfølgelig behov for at evaluere de forskellige konsekvenser af reformen, og til det formål er der aftalt en række evalueringsforløb for de første år i den nye struktur.

I foråret 2009 afleverer velfærdsministeren en redegørelse om status for kommunalreformen og det kommunale selvstyres vilkår. Redegørelsen følger op på en tilsvarende redegørelse fra december 2006.

På det sociale område og specialundervisningsområdet er der for perioden 2007-2010 i hver af de fem administrative regioner nedsat et udviklingsråd, der skal følge og vurdere implementeringen af kommunalreformen, herunder bl.a. de områder, hvor amtskommunerne hidtil har haft et myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar. På baggrund af redegørelser indsendt af udviklingsrådene afgiver velfærdsministeren i slutningen af maj en samlet redegørelse til Folketinget.

Der er ligeledes igangsat en løbende evaluering frem til 2010 af det nye beskæftigelsessystem med lokale jobcentre, der har givet borgere og virksomheder én indgang til beskæftigelsesindsatsen. Formålet med evalueringen er at dokumentere erfaringer og effekter fra de forskellige typer jobcentre, at sikre effektiv udnyttelse af ressourcer, kompetencer, metoder og redskaber samt styrke fokus på resultater og effekter.

For de mange sammenlægningskommuner har den nye kommunale struktur også betydet, at man har skullet harmonisere det eksisterende serviceniveau i de tidligere kommuner. En række kommuner har benyttet denne anledning til at gennemføre omlægninger og effektiviseringer af driften på de store serviceområder.

Dette har især været tilfældet på folkeskoleområdet, hvor mange sammenlægningskommuner har valgt at nedlægge eller slå de mindste skoler sammen. Der ligger imidlertid også ofte pædagogiske overvejelser bag disse beslutninger. Ændringerne i de lokale skolestrukturer finder i mange tilfælde sted i landdistrikterne, og mange af de pågældende landdistrikter er lokaliseret i landets udkantsområder.

Velfærdsministeriet har i februar 2008 offentliggjort resultaterne af en analyse, der netop undersøger konsekvenserne af skolelukninger i landdistrikter. Analysen viser først og fremmest, at skolelukningerne ikke er årsag til lokalområdernes tilbagegang, men nærmere resultatet af en forudgående tilbagegang. Det er karakteristisk for disse områder, at de har haft en negativ befolkningsudvikling i en længere periode frem til skolelukningen.²

Tilrettelæggelsen af den lokale skolestruktur er kommunalbestyrelsernes ansvar, men regeringen fremlægger i foråret 2008 et lovforslag, der skal give kommunerne større frihed til at organisere et bæredygtigt skolevæsen i overensstemmelse med lokale forhold.

Finansieringsreformen

Som en følge af kommunalreformen blev der også vedtaget en reform af tilskuds- og udligningssystemet, der tager højde for den nye opgavefordeling og kommuneinddeling. Finansieringsreformen skal således sikre, at kommunalreformen ikke medfører u hensigtsmæssige ændringer i byrdefordelingen mellem kommunerne.

Finansieringsreformen indebærer herudover et højere udligningsniveau, der primært kommer de vanskeligt stillede kommuner i udkantsområderne til gavn. Udligningen mellem kommunerne er ikke fuldstændig, men finansieringsreformen har betydet, at der er sket en udjævning kommunerne imellem mht. muligheden for at levere det samme serviceniveau ved en ensartet skatteprocent.

Der afsættes årligt 180 mio. kr. til særlig vanskeligt stillede kommuner, der fordeles efter ansøgning. I 2008 videreføres den midlertidige forhøjelse fra 2007 på 150 mio. kr. for bl.a. at imødekomme de budgetusikkerheder, som overtagelsen af nye opgaver har afstedkommet i enkelte kommuner.

² Teknologisk Institut (2008), *Skoler i landdistrikter. Sammenfatning*, (www.vfm.dk).

Finansieringsreformen introducerede også de såkaldte udviklingsaftaler som et nyt redskab, der sigter på at hjælpe nogle af de kommuner, som har de største strukturelle udfordringer, med at opnå langsigtet kommunaløkonomisk balance. I 2007 indgik Velfærdsministeriet en ny udviklingsaftale med Langeland Kommune, der følger efter de i 2006 indgåede aftaler med Bornholms Regionskommune og Lolland Kommune.

Nye roller på erhvervsudviklingsområdet

Som følge af en folketingsbeslutning fra den 20. maj 2005 skal regeringen *"i kommende redegørelser særskilt skal gøre status for nye roller på erhvervsudviklingsområdet for kommunerne, regionerne og vækstforaene"*.

Som det gælder for kommunalreformen generelt, er det pga. den nye rollefordelings korte levetid vanskeligt at redegøre for de konkrete konsekvenser, men arbejdet med at udmønte den nye struktur er i fuld gang.

De regionale vækstfora er alle i færd med implementeringen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner. Vækstfora har endvidere taget hul på prioriteringen af de mange forslag til initiativer, som er blevet udviklet og er under udvikling i regionerne. I 2007 har de seks regionale vækstfora besluttet at igangsætte over 200 konkrete initiativer og prioriteret i alt næsten 1 mia. kr. til indsatsen til gavn for vækst og erhvervsudvikling i hele landet.

Herudover har vækstfora i maj/juni 2007 indgået regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling med regeringen. Partnerskabsaftalerne skal medvirke til at udfolde regeringens globaliseringsstrategi i alle dele af landet og sikre en tæt sammenhæng med vækstforas indsats for regional vækst og erhvervsudvikling. Aftalerne tager således også højde for de enkelte regioners særlige muligheder og udfordringer.

Partnerne er i gang med implementeringen af aftalerne og mødes igen til en drøftelse af fremdriften i juni 2008.

På såvel det regionale som kommunale niveau er der i 2007 og 2008 afsat flere ressourcer til erhvervsfremmende aktiviteter i forhold til før kommunalreformens ikrafttræden. Forøgelsen kan være et udtryk for, at der er sket en øget prioritering af erhvervsfremmeindsatsen i de seneste år.

Regionale konsekvenser af statslige tiltag 2007

Regeringen redegør årligt for regionale konsekvenser af statslige tiltag, der er besluttet eller gennemført i løbet af det forudgående kalenderår. De forskellige tiltag kan have et direkte regionalpolitisk sigte, mens de regionale konsekvenser i andre tilfælde kan være afledte effekter af tiltag med andre primære formål.

I 2007 er der besluttet eller gennemført 24 statslige tiltag, der vurderes at have positiv betydning for den regionale udvikling.

En del af initiativerne sigter på at styrke regionernes muligheder for at skabe vækst og innovation. På uddannelsesområdet er professionshøjskolernes udviklingsplaner med en bred regional udbudsdekning samt en lang række nye uddannelser uden for København og Århus blevet godkendt. Disse tiltag skal være med til at imødekomme den regionale efterspørgsel efter højt kvalificeret arbejdskraft. Der er også gennemført en mængde tiltag på kulturområdet, der har til formål at udbrede forskellige kulturelle tilbud til hele landet.

De forskellige tiltag er uddybet i kapitel 7 i analyse- og baggrundspublikationen til denne redegørelse.

Nye og aktuelle regionalpolitiske initiativer

Der er mange områder og initiativer, der hver især kan bidrage til regional udvikling. Det afspejler sig også i regeringens regionalpolitiske indsats, der går på tværs af mange ministerområder. I det følgende skildres en række nye og igangværende initiativer, der understøtter bestræbelserne på at sikre udvikling i hele landet.

1. Den overordnede økonomiske ramme for regional udvikling

En sund økonomisk udvikling i landet som helhed er en central forudsætning for en positiv udvikling i levevilkårene i de enkelte regioner. Dansk økonomi er således i disse år karakteriseret ved høj beskæftigelse, lav ledighed, moderat inflation samt store overskud på de offentlige finanser.

Det er ikke mindst denne økonomiske fremgang som har været med til at sikre den meget positive regionale udvikling i beskæftigelsen, jf. også indledningen til denne redegørelse.

De overordnede mål for finanspolitikken er en stabil økonomisk udvikling og en holdbar udvikling i de offentlige finanser. En holdbar finanspolitik kræver overskud på de offentlige finanser og en mærkbar reduktion af den offentlige gæld i disse år, hvor bl.a. befolkningssammensætningen er gunstig med relativt mange i de erhvervsaktive aldersgrupper, og hvor indtægterne fra energiproduktionen i Nordsøen er forholdsvist store. Pejlemærket for finanspolitikken i 2015-planen tilsiger således strukturelle overskud på de offentlige finanser på mellem ¾ og 1¼ pct. af BNP frem mod 2010, mens der fra 2011 til 2015 mindst skal være balance.

2. Regional erhvervs politik

De seks regionale vækstfora, der blev oprettet i april 2006, sikrer en regional forankring af erhvervs politikken. Vækstfora udarbejder som en af sine hovedopgaver regionale erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner, der tager afsæt i de en-

kelte områders rammevilkår og erhvervsspecialisering og har fokus på de respektive yderområder. Herudover overvåger vækstfora de regionale og lokale vækstvilkår samt afgiver indstilling om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsaktiviteter.

Danmark får ca. 0,5 mia. kr. årligt fra 2007-13 til regional erhvervsudvikling via Regionalfonden og Socialfonden. Strukturfondsmidlerne skal medfinansieres krone-til-krone med midler fra stat, regioner, kommuner eller private aktører, hvorved der i alt er op til ca. 1 mia. kr. årligt til at realisere de regionale udviklingsstrategier.

Alle vækstfora er i gang med implementeringen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner og har endvidere taget hul på prioriteringen af de mange forslag til initiativer. I 2007 har de seks regionale vækstfora besluttet at igangsætte over 200 konkrete initiativer og prioriteret i alt næsten 1 mia. kr. til indsatsen til gavn for vækst og erhvervsudvikling i hele landet.

De fem regionale væksthuse, der blev etableret 1. januar 2007, vil igennem deres arbejde søge at understøtte de regionale erhvervsudviklingsstrategier for også på denne måde at bidrage til samordningen af de regionale initiativer. Væksthusene yder gratis uvildig problemafklarung og vejledning til iværksættere og mindre virksomheder med vækstambitioner og henviser til relevante private og andre aktører, der kan yde konkret problemløsning. Væksthusene er placeret i henholdsvis Aalborg, Aarhus, Odense, Vordingborg og København med satellitter i Hjørring, Herning, Hillerød og på Bornholm.

Væksthusene har i efteråret 2007 indgået samarbejdsaftaler med Danmarks Eksportråd med henblik på, at eksportfremme og internationalisering integreres i væksthusesnes rådgivningstilbud. Danmarks Eksportråd indgår inden for disse rammer et udvidet samarbejde med Region Midtjylland og Væksthus Midtjylland.

Endelig er der for Bornholm afsat en projektbevilling på 5,4 mio.kr. til nye initiativer, der udmøntes af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling efter indstilling fra Bornholms Vækstforum. Initiativerne skal bidrage til at sikre Bornholms samfundsøkonomiske og beskæftigelsesmæssige udvikling på lang sigt.

3. Partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling

Regeringen har i maj/juni 2007 indgået regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling med de regionale vækstfora. De regionale partnerskabsaftaler

skal bidrage til, at regeringens globaliseringsstrategi gennemføres i tæt sammenhæng med den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling og under hensynstagen til de enkelte regioners særlige muligheder og udfordringer. De regionale partnerskabsaftaler er indgået for tre år, men kan justeres årligt.

Partnerskabsaftalerne er indgået inden for otte temaer: 1) Uddannelse og arbejdskraftudbud; 2) bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder; 3) innovation; 4) videnspredning; 5) markedsføring af Danmark – turisme og investeringsfremme; 6) energi; 7) landdistrikter og yderområder; 8) grænseoverskridende samarbejde.

I partnerskabsaftalerne sættes fokus på effekten af de midler, der investeres i erhvervsudvikling regionalt. Som led heri vil regeringen og vækstfora løbende følge implementeringen af aftalerne og årligt drøfte behovet for justeringer. Implementeringen af aftalerne er i gang, og parterne mødes i juni 2008 til en drøftelse af fremdriften i aftalerne

I regi af partnerskabsaftalerne har Invest in Denmark under Danmarks Eksportråd, Udenrigsministeriet, indgået samarbejde med henholdsvis Region Sjælland og Foreningen Vestdansk Investeringsfremme (ved henholdsvis Region Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark) omkring tiltrækning af udenlandske investeringer og jobs til Danmark. Samarbejdet blev oprindeligt indledt i begyndelsen af 2006 og har de sidste to år resulteret i en markant regional udligning af Invest in Danmarks resultater, som tidligere primært vedrørte hovedstadsregionen.

4. Videnbaseret vækst og innovation i regionerne

Regeringen har iværksat en række initiativer, der skal sikre gode vilkår for innovation og videnbaseret vækst i regionerne. Dette skal bl.a. ske i form af øget samarbejde mellem videninstitutioner, virksomheder og andre centrale aktører.

Regeringen igangsatte i marts 2007 "Program for brugerdreven innovation", hvorunder der gives tilskud til projekter, der fremmer brugerdreven innovation i Danmark. Formålet med programmet er at styrke innovationen i virksomheder og offentlige institutioner ved at udvikle nye produkter, serviceydelser og koncepter på grundlag af et bedre kendskab til kunder og brugeres behov.

Et af programmets tre indsatsområder er en regional indsats, hvor hvert af de regionale vækstfora har mulighed for at igangsætte mindst ét større projekt i deres re-

gion. Den regionale indsats skal bidrage til, at brugerdreven innovation udbredes i hele landet. De første fem regionale projekter er bevilget midler i december 2007.

Den Regionale IKT-satsning (Informations- og kommunikationsteknologi) har til formål at udvikle og styrke forsknings- og udviklingssamarbejdet mellem erhvervslivet og de regionale IKT-videnmiljøer samt at styrke formidlingen og nyttiggørelsen af avanceret viden om IKT til det regionale erhvervsliv. Fokus er på områderne uden for de store universitetsbyer.

Til den statslige medfinansiering af indsatsen er der i perioden 2006-2008 afsat 90 mio. kr. Midlerne er med til at medfinansiere fire IKT-kompetencecentre i tilknytning til eksisterende danske videmiljøer. Centrene er placeret i Odense, Sønderborg, Aalborg og Århus og har til opgave at etablere samarbejde med regionale virksomheder om innovationsfremmende projekter.

Desuden gives under overskriften "IKT-korridoren" medfinansiering af innovative IKT-projekter til fremme af vidensspredning vedrørende IKT til virksomhederne. I 2007 er der igangsat 8 nye projekter under IKT-korridoren, hvor der eksempelvis arbejdes med e-læring, mobilhandel og *business intelligence*. Der er desuden iværksat en særlig formidlingsindsats, "IKT-karavanen", i tilknytning til ordningen. Karavanen skal besøge en række byer i Danmark med en vandreudstilling og et konferenceprogram. Formålet er at øge kendskabet til innovationspotentialet i IKT.

Der blev i 2006 igangsat 13 regionale teknologicentre rundt i landet med hvert sit faglige område. Et regionalt teknologicenter er et samarbejde mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner, teknologiske videnformidlere og andre relevante aktører. Centrene's overordnede formål er at etablere netværk, hvor virksomheder og lokale uddannelsesinstitutioner samarbejder med nationale videninstitutioner i konkrete udviklingsprojekter. Centrene skal styrke videnbaseret vækst og udvikling uden for storbyerne i Danmark, og især små og mellemstore virksomheders (SMV'er) samspil med offentlige videninstitutioner er i fokus.

I forhold til SMV'erne er der endvidere i regi af de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er) i maj 2007 iværksat et pilotprojekt, der etablerer en teknologisk indgang til videnssprednings- og innovationssystemet "Regionale innovationsagenter". Agenterne skal afprøve modeller til at få skabt kontakt og samarbejde med den gruppe af SMV'er, der ikke traditionelt bruger videninstitutioner, og ikke er

innovative. Ligeledes skal der etableres én samlet regional indgang for SMV'erne til vidensprednings- og innovationssystemet.

Medarbejdere/agenter fra GTS'erne er således blevet fysisk placeret i tilknytning til de regionale væksthuse. Der er forsøgsvis igangsat tre pilotprojekter i henholdsvis Region Sjælland, Region Syddanmark og Region Midtjylland, og der er samlet afsat omkring 10 mio. kr. til hvert pilotprojekt i perioden 2007-2009. Det er målet, at pilotprojektet skal skabe innovation og vækst i 100 SMV'er i hver af de tre regioner.

Der gives endvidere tilskud til "Regionale vidempiloter". Formålet er at få flere højtuddannede ud i udkantsområdernes SMV'er samt styrke disse virksomheders samarbejde med de offentlige videninstitutioner. Der er i 2007 taget initiativ til en mere regional opsøgende indsats overfor SMV'erne, hvilket indebærer et samarbejde med de regionale innovationsagenter i væksthuse. I løbet af 2007 blev der i alt afsluttet 297 projekter, der er bredere geografisk fordelt, end hvad der er gældende for den regionale fordeling af arbejdspladser i øvrigt.

5. Regional tilgængelighed af bredbånd og e-læring

Regeringen har en målsætning om at sikre, at alle danskere kan få en bredbåndsforbindelse inden udgangen af 2010.

I dag har mere end 99 pct. af befolkningen mulighed for at få adgang til bredbånd. For at sikre at manglende bredbåndsadgang i yderkantsområderne ikke bremser tilflytning og økonomisk udvikling, samt for at sikre lighed mellem regionerne, har IT- og Telestyrelsen i juni 2007 gennemført en auktion over en tilladelse til brug af ledige FWA-frekvenser. Tilladelsen, der blev udbudt ved auktionen, indeholder vilkår om sikring af udbud af en bredbåndstjeneste på et fastsat minimumsniveau i geografisk angivne områder til fastlagte maksimalpriser og inden for fastlagte leveringsfrister. Den laveste udbredelse af bredbånds findes fortsat i det nordvestlige Jylland, på de sydfynske øer og på Lolland.

Sommeren 2007 lancerede Videnskabsministeriet en national strategi for e-læring. Regeringen har afsat mere end 135 millioner kroner over tre år (2007-2009) til at skabe en endnu større anvendelse og en højere kvalitet af e-læring. Der er fokus på fem målgrupper: Børn og unge, videregående uddannelsesinstitutioner, den offentlige sektor, private virksomheder og borgere. Formålet med strategiens initiativer, der er tilrettet den enkelte målgruppe, er at demonstrere, hvordan e-læring kan bidrage til at højne kompetenceudviklingen blandt de nævnte grupper.

Den nationale strategi sigter mod nationalt dækkende initiativer, så regionale udkantsområder også sikres adgang til elektroniske læringsmaterialer og undervisningsforløb. E-læring vurderes at bidrage positivt til den regionale udvikling, idet e-læring muliggør virtuelle læringsforløb over store afstande, og gør læring tilgængeligt for alle – også i områder, hvor der er få uddannelsesinstitutioner.

6. Folkeskoler og ungdomsuddannelser

I regeringens aktuelle initiativer vedrørende folkeskoler og ungdomsuddannelser indgår den geografiske tilgængelighed af uddannelsesdækningen som et vigtigt beslutningsparameter sammen med de kvalitetskrav, der stilles til uddannelserne.

Efter drøftelser med bl.a. Landdistrikternes Fællesråd og på baggrund af regeringens aftale med KL om økonomien for 2008 agter regeringen at fremsætte lovforslag om bl.a. større frihed til kommunerne til at organisere et bæredygtigt skolevæsen i overensstemmelse med lokale forhold. Lovforslaget forventes fremsat i 2008.

Lovforslaget vil give kommunerne større frihed til at etablere fælles ledelse af flere skoler samtidigt med, at mulighederne for at drive skoler og dagtilbud sammen bliver øget. Hermed får især mindre lokalsamfund bedre muligheder for fortsat at have egne skoler og dagtilbud. Desuden er lovforslaget med til at skabe bedre muligheder for, at kommunerne opretter integrerede biblioteker bestående af skolebibliotek og folkebibliotek, der kan drives sammen i et stærkt lokalt kulturtilbud.

I 2007 er der indgået aftale om ny tilskudsmodel efter taxameterprincippet for de almene gymnasier, der med kommunalreformen overgik til at være selvejende institutioner. Med taxameterprincippet vil størstedelen af gymnasiernes økonomi fremover afhænge af aktiviteten udtrykt ved elevbestanden. De hidtidige amtslige niveauforskelle i gymnasiernes økonomi vil gradvist over en periode på 4-6 år blive tilpasset til et fælles nationalt niveau.

Udover de aktivitetsafhængige taxametertilskud modtager de almene gymnasier også tilskud, der ikke afhænger af elevtallet. Med vedtagelsen af finansloven for 2008 er det bl.a. aftalt at indføre et særligt udkantstilskud, der skal sikre, at der også i yderområder er økonomisk basis for udbud af almengymnasiale uddannelser.

Der har endvidere været lagt væsentlig vægt på den regionale udbudsdækning, herunder sikring af et økonomisk bæredygtigt udbud på skoler i udkantsområder, i

forbindelse med 2007-godkendelsen af hvilke erhvervsfaglige uddannelser, de enkelte institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan udbyde. I forhold til den geografiske placering af udbuddet og fastsættelsen af kapaciteten har regionsrådene i samarbejde med de selvejende institutioner forestået koordineringen i forhold til de nye erhvervsfaglige fællesindgange på erhvervsuddannelsesområdet.

7. Voksen- og efteruddannelse

På voksen- og efteruddannelsesområdet er den regionale tilgængelighed af kvalificerede uddannelses tilbud også tænkt ind i de nye initiativer.

I 2006-2007 har Undervisningsministeriet gennemført et landsdækkende forsøg med 15 regionale kompetencecentre. I kompetencecentrene har ca. 60 erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner og VUC'er medvirket til at udvikle det regionale samarbejde om voksen- og efteruddannelse af især kortuddannede i små og mellemstore virksomheder. Forsøget har afprøvet metoder og modeller for samspillet internt imellem uddannelsesinstitutioner og eksternt i forhold til virksomheder bl.a. med henblik på at rådgive virksomheder om kompetenceudviklingsløsninger.

Erfaringerne fra projektet indgår i udmøntningen af aftalen, "Markant styrkelse af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse", indgået af regeringen og arbejdsmarkedets parter i oktober 2007. Der er enighed om at afdække mulighederne for at forny styring og vilkår for udbud af AMU. Hensigten er, at ansvaret for de erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser kan samles på færre og stærkere uddannelsesinstitutioner, hvorved man får større fokus på og effekt af indsatsen. I denne proces skal hensynet til den regionale uddannelsesdækning fortsat varetages.

Aftalen om tværinstitutionel vejledning og rådgivning, der blev indgået sommeren 2007, sikrer en styrkelse af den opsøgende vejledning og rådgivning over for især kortuddannede og små og mellemstore virksomheder. Ved etablering af 22 landsdækkende voksenvejledningsnetværk, med 3-5 netværk i hver region, vil de enkelte regioner blive tilgodeset af en professionel vejledning, som kan følges op med et varieret og regionalt dækkende uddannelses tilbud

I tilknytning til de enkelte voksenvejledningsnetværk etableres der voksenvejledningsfora med deltagelse af uddannelsesinstitutioner, jobcentre og den kommunale erhvervsservice/de regionale væksthuse. Disse fora får til opgave at sikre sammenhæng i og målretning af den lokale vejledning.

Regeringen har i december 2007 fremsat lovforslag om erhvervsakademier for videregående uddannelser. Efter forslaget skal der oprettes indtil 10 erhvervsakademier med det formål at sikre forsyningen af erhvervsakademiuddannelser i hver enkelt akademis geografiske område, som kan være en region eller en del af en region. Erhvervsakademierne skal udvikle eksisterende og nye erhvervsakademiuddannelser samt efter- og videreuddannelse og hermed bidrage til regional og national udvikling og vækst af erhverv og professioner, herunder i udkantsområder.

8. Boligområdet

Den gældende lov om byfornyelse og udvikling af byer giver kommunalbestyrelsen mulighed for at anvende to overordnede beslutningstyper: Bygningsfornyelse og områdefornyelse. Med beslutningstypen *bygningsfornyelse* kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde offentlig støtte til renovering af utidssvarende og faldefærdige boliger eller støtte til nedrivning, hvis istandsættelse ikke kan ske inde for en rimelig økonomisk ramme. Beslutningstypen *områdefornyelse* er omtalt i afsnit 11.

Der er i 2008 fremsat forslag om ændring af lov om byfornyelse og udvikling af byer, som har til formål at forbedre kommunernes muligheder for at gribe ind overfor de allerdårligste boliger i form af justeringer og indførelse af nye byfornyelsesinstrumenter.

Efter lovforslaget får kommunerne bl.a. adgang til at give påbud om afhjælpning af kondemnable forhold som alternativ til at nedlægge forbud mod beboelse. Endvidere foreslås det at udvide muligheden for at give støtte til nedrivning af boliger, når bygningens tilstand er meget dårlig, fra kun at omfatte udlejningsboliger til også at omfatte ejer- og andelsboliger. For at forhindre beboelse i kondemnable ejendomme foreslås det endelig at give kommunerne mulighed for at forbyde beboelse i sundheds- og brandfarlige boliger, der står tomme. Det forventes, at ændringerne træder i kraft den 1. juli 2008.

For at understøtte kommunernes opførelse af det nødvendige byggeri til opfyldelse af regeringens plejeboligaranti fra og med 1. januar 2009, har Velfærdsministeriet – for tilsagn givet efter 1. januar 2008 – forhøjet maksimumsbeløbet for almene ældreboliger og friplejeboliger. Tiltaget kombineres med en reduktion af den kommunale grundkapital for plejeboliger i 2008.

Forhøjelsen af maksimumsbeløbet er målrettet de steder i landet, hvor det på tidspunktet for forhøjelsen var vanskeligst at bygge inden for det daværende beløb.

Forhøjelsen giver således de omfattede kommuner mulighed for at bygge ældreboliger i lighed med landets øvrige kommuner. Tiltaget gælder hele hovedstadsregionen samt en række sjællandske og østjyske kommuner.

9. Videreførelse af det forhøjede befordringsfradrag

Ordningen med det forhøjede befordringsfradrag fortsætter uændret i 2008. Ordningen betyder, at pendlere, der er bosat i særligt udpegede udkantskommuner, kan beregne befordringsfradraget for kørsel over 100 km dagligt med samme sats som for kørsel mellem 24 og 100 km dagligt. Målet er fortsat at gøre det attraktivt for personer, der arbejder i de større byer, at bosætte sig i yderområderne og at fastholde erhvervsaktive, der allerede bor der.

10. Kultur og oplevelsesøkonomi

Staten bidrager gennem en række tilskudsordninger til tilstedeværelsen af et bredt kulturelt grundtilbud regionalt. Regeringen har derudover taget en række initiativer til at understøtte opbygningen og styrkelsen af regionale fyrtårne på kulturområdet.

Kulturministeren fremlagde i april 2006 regeringens "Strategi for Kultur i hele landet" med det formål at understøtte kulturlivet uden for hovedstadsområdet. Der er bl.a. oprettet en kulturpulje til hele landet og en forsøgsordning, hvor lokale institutioner varetager nationale udviklingsopgaver.

For at øge det tværgående samarbejde mellem kommunerne og sikre koordinering og dialog på kulturområdet har kulturministeren indgået 9 "kulturaftaler" for perioden 2007-2010. Der vil i foråret 2008 blive indgået yderligere 3 aftaler. Aftalerne indebærer, at de statslige driftsbevillinger til aktiviteter og institutioner i området lægges ud til de kommunale parter egen disposition inden for aftalens rammer. Der vil i 2008 blive overført bevillinger på i alt 121 mio. kr. til kommunal administration.

Kunstrådet har offentliggjort deres nye handlingsplan for 2007-2011, hvor der sættes fokus på "Kunsten og kommunerne". Formålet er at sprede kunsten mere bredt ud over hele landet. Et udvalg skal i 2008 komme med konkrete forslag til, hvordan rådet i samarbejde med kommunerne og lokale aktører kan medvirke til at styrke produktionen og formidlingen af kunsten.

Regeringen har i 2007 indgået et bredt forlig om oprettelsen af et nyt center for kultur- og oplevelsesøkonomi. Centret placeres i Roskilde og skal styrke vilkårene for

vækst ved at fremme samspillet mellem kulturliv og erhvervsliv. Det skal arbejde tæt sammen med eksisterende forsknings- og videninstitutioner samt sikre en bred regional forankring af kultur- og oplevelsesøkonomien. Der er afsat 50 mio. kr. over en fireårig periode.

Som et yderligere led i indsatsen for at styrke oplevelsesøkonomien skal der endvidere i 2008 sendes fire erhvervsrettede oplevelseszoner i udbud. De fire zoner skal styrke vilkårene for vækst i udvalgte oplevelseserhverv.

11. Landsbyer/landdistrikter og udkantsområder

Som opfølgning på regeringens landsplanredegørelse 2006 blev der nedsat et arbejdsudvalg om landsbyer i yderområder med repræsentation af ministerier og relevante organisationer. Arbejdsudvalgets opgave var at belyse landsbyernes rolle i de nye kommuner, analysere barrierer for landsbyernes udvikling og diskutere strategier for udvikling baseret på de enkelte landsbyers særlige kvaliteter.

Arbejdsudvalget offentliggjorde i november 2007 resultatet af sit arbejde i rapporten "Landsbyer i Yderområder". Udvalget understreger, at det først og fremmest er den generelle økonomiske og samfundsmæssige udvikling, som stiller landsbyerne i yderområderne over for udfordringer, men finder, at der er en række gode muligheder for at arbejde videre med udvikling af landsbyerne i de nye kommuner.

Under lov om byfornyelse og udvikling af byer afsættes der årligt 50 mio. kr. til udvikling i nedslidte byområder i større og mindre byer og nyere boligområder med store sociale problemer. Den offentlige støtte til områdefornyelse skal medvirke til at trække en økonomisk udvikling af et problemramt byområde i gang.

Staten kan højest bidrage med en tredjedel af kommunens udgifter til de nævnte initiativer. Støtten benyttes til at forny gader og veje, torve og pladser og til at sætte sociale eller kulturelle aktiviteter i gang. Desuden kan kommunerne få støtte til planlægning, udredning og organisering i forbindelse med omdannelse af ældre erhvervsområder. I 2007 har 13 kommuner fået støtte til områdefornyelse.

Med henblik på at forstærke en samlet indsats for både byfornyelse og udvikling i landdistrikterne har Fødevarerministeriet og Velfærdsministeriet i 2007 iværksat et pilotprojekt, der omhandler fælles by- og erhvervsudvikling, der indtil videre omfatter Lolland, Læsø, Tønder, Viborg og Herning Kommuner. Målsætningen er, at kombinationen af hjælp til både fysiske rammer, kulturelle aktiviteter og erhvervs-

og jobskabende projekter kan sætte gang i en reel udvikling i landdistrikterne. De nævnte kommuner er i alt tildelt 15 mio. kr. til gennemførelse af pilotprojektet.

Velfærdsministeriet har i 2007 i et samarbejde med Erhvervs- og Byggestyrelsen, Syddansk Universitet, IC Byfornyelse samt Fanø og Guldborgsund kommuner igangsat et forsknings- og udviklingsprojekt om erhvervs- og byudvikling i udkantsområder med særligt fokus på turismen. Projektet forventes afsluttet i foråret 2008.

Projektets formål er at udvikle handlingsorienterede værktøjer for små stagnerende bysamfund beliggende i udkantsområder, således at områderne bliver bedre rustet til at tackle fremtidens udfordringer på det erhvervmæssige, befolkningsmæssige og bypolitiske område. Værktøjerne kan eksempelvis være mobilisering af lokale aktører inden for erhvervs-, forenings- og kulturlivet, etablering af sammenhæng og synergier mellem byudvikling og strategier for erhverv og turisme samt fokus på offentlig-privat partnerskab.

12. EU's strukturfonde, Landdistriktsprogrammet og EFF-programmet

Den nuværende programperiode for de EU-finansierede programmer løber fra 2007 til 2013. Her er især strukturfondsindsatsen, Landdistriktsprogrammet og EFF-programmet (fiskeri- og akvakultursektor) rettet mod at skabe en positiv regional udvikling.

Strukturfondsindsatsen består af Regional- og Socialfondsprogrammernr under mål 2, "Regional konkurrenceevne og beskæftigelse", samt en række programmer under mål 3, "Det europæiske territoriale samarbejde".

I strukturfondsperioden 2007-2013 er Danmark tildelt ca. 512 mio. kr. årligt (ekskl. teknisk bistand) til initiativer under mål 2 og 3. Strukturfondsindsatsen målrettes efter dansk beslutning indsatsområder, der understøtter regeringens globaliseringsstrategi: uddannelse, iværksætteri, innovation og anvendelse af ny teknologi. Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i social- og regionalfondsprogrammerne skal i perioden 2007-2013 under ét komme yderområderne til gavn.

90 pct. af de afsatte midler er fordelt som en beløbsramme til de regionale vækstfora, der indstiller til staten om prioriteringen af strukturfondsmidlerne. Hermed sikres en stærk sammenhæng med de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

Danmark deltager under målet om europæisk territorielt samarbejde i perioden 2007-2013 i fire grænseoverskridende, to tværnationale og fire interregionale programmer. Til disse programmer er Danmark årligt tildelt ca. 104 mio. kr.

Landdistriktsprogrammet er igangsat inden for en politisk aftale om de finansielle rammer for 2007-2008. Der blev årligt afsat 560 mio. kr. til landdistriktsudvikling.

Landdistriktsprogrammet har fire akser: 1) Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne; 2) forbedring af miljøet og landskabet gennem støtte til arealforvaltning; 3 og 4) forbedring af livskvaliteten i landdistrikterne og tilskyndelse til diversificering af den økonomiske aktivitet. Under akse 3 og 4 er der i 2007 og 2008 årligt afsat 95 mio. kr. til den lokalt forankrede Leader-indsats for fremme af attraktive levevilkår og skabelse af nye arbejdspladser i landdistrikterne. Der ydes støtte til indsatser i 63 "landdistriktskommuner", der er udvalgt på baggrund af kommunernes strukturelle, økonomiske og demografiske situation.

En politisk aftale om fordeling af de finansielle rammer for årene 2009 til 2013 forventes indgået i efteråret 2008. Regeringen ønsker som pejlemærke at afsætte 75 pct. af midlerne til natur- og miljøindsatser og 25 pct. af midlerne til erhvervsrettede og øvrige aktiviteter i landdistrikterne.

Programmet for udvikling af den danske fiskeri- og akvakultursektor (EFF-programmet) skal bidrage til at skabe rammerne for størst mulig vedvarende udbytte af den danske fiskeri- og akvakultursektor, så ressourcerne udnyttes under hensyn til målet om bæredygtighed og regional udvikling.

Under programmets akse 4 gennemføres en indsats for bæredygtig udvikling af fiskeriområder. Indsatsen gennemføres ved anvendelse af lokale aktionsgrupper og skal inden for rammerne af en lokal udviklingsstrategi medvirke til udvikling af et nærmere afgrænset geografisk område. Målet er at bevare fiskersamfundene som kulturbærende miljøer, der er attraktive for bosætning og erhverv. Herudover kan der under programmets akse 3 ydes tilskud til investeringer i fiskerihavne og landingssteder. Formålet er at fremme udviklingen i fiskerihavnene og fiskerisektoren og dermed den regionale og lokale forankring af fiskerierhvervet.

Afslutning

De danske regionale forskelle i ledighed og indkomst er blevet mindre i de seneste år, så der er grund til at anlægge en positiv betragtning af den regionale udvikling i Danmark. Dette er sket ved, at ledighed er nedbragt hurtigere og indkomst pr. indbygger er blevet højere i de regioner med det dårligste udgangspunkt – set i forhold til de bedst stillede regioner, men ikke på bekostning af disse regioner.

Udviklingen må dog ikke blive en sovepude. Regeringen vil naturligvis fortsat arbejde hårdt for, at den generelle positive økonomiske udvikling i Danmark kan opretholdes til gavn for beskæftigelsessituationen i hele landet, så den lave ledighed i udkantsområderne og resten af landet kan fastholdes. Endvidere har erhvervsfremmeindsatsen med kommunalreformen fået en stærk regional forankring, som sigter på at optimere de regionale vilkår for jobskabelse. De regionale partnerskabsaftaler bidrager derudover til, at globaliseringsstrategiens initiativer med henblik på at styrke konkurrencekraft og produktivitet kan udfoldes til hele landet.

Den lave ledighed betyder samtidigt, at såvel den private som den offentlige sektor har en stor udfordring i forhold til at skaffe tilstrækkeligt med ledige hoveder og hænder. Selv om der skal tages højde for udsving i konjunkturerne, forventes udfordringen også at blive større fremover pga. den demografiske udvikling. Regeringen har indgået forlig om en jobplan, der samlet set øger arbejdsudbuddet både her og nu, men også på lidt længere sigt. Jobplanen bidrager dermed til at dæmpe det aktuelle pres på arbejdsmarkedet og understøtter en stabil økonomisk udvikling.

Den positive regionale udvikling i indkomstfordelingen skal også understøttes fremover. Den øgede pendling har været medvirkende til denne udvikling, men regeringen baserer sig selvfølgelig ikke på pendling alene. Det skal være attraktivt at bo, arbejde og drive virksomhed i alle dele af landet. Den brede regionalpolitiske indsats i forhold til vækst, innovation, uddannelse, kultur, boliger, landdistrikter og udkantsområder er med til at forbedre mulighederne for regional udvikling.

For bl.a. at øge videngrundlaget i forhold til, hvad der er betingende for bosætningen i såvel landet generelt som i udkantsområderne, har Velfærdsministeriet iværksat en undersøgelse af bosætningens og pendlingens betydning for den regionale udvikling. Undersøgelsens hovedresultater præsenteres i Regionalpolitisk redegørelse 2009.

Med kommunalreformen og finansieringsreformen er der skabt et styrket grundlag for, at der også i udkantsområderne kan leveres en bæredygtig kvalitet i de borger-nære serviceydelser i årene fremover. Med kvalitetsreformen har regeringen taget skridtet videre for at sikre en fremtidssikret offentlig sektor, der effektivt og med en høj kvalitet er med til at tage hånd om borgernes behov uanset hvor i landet, man er bosat.

Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf.: 33 92 93 00
Fax: 33 93 25 18